

Europees geld, via de provincie, naar de akkervogels

Het weidevogelbeheer en akkervogelbeheer hebben niet het resultaat dat veel boeren, natuurbeschermers en bestuurders graag zouden willen zien. In de praktijk loopt het aantal soorten nog steeds terug en ook de absolute aantallen gaan achteruit. De verandering van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid zou daar wel eens een redding voor kunnen bieden, stelt de Groningse gedeputeerde Douwe Hollenga. Geef een deel van het Europese landbouwgeld direct aan de provincies en die zorgen er dan voor dat de gewenste maatschappelijke waarden gerealiseerd worden. “Onze ILG-werkwijze met bestuurlijke sturgroepen en gebiedscommissies werkt goed en is een garantie dat het geld straks goed terechtkomt”, meent Hollenga.

De discussie in Groningen over akkervogels en het EU-beleid begon bij de constatering dat het, ondanks veel beleid en beheer, niet goed gaat met de akker- en weidevogels. Een onderzoek volgde en een analyse, en daaruit bleek dat de provincie ongeveer het twintigvoudige zou moeten uitgeven om daadwerkelijk de vogels te beschermen. En dat hebben we niet, zegt gedeputeerde Douwe Hollenga. “Ook onder het nieuwe regime van het ILG, nu we dus de rijksmiddelen voor het landelijk gebied beheren, kunnen wij niet zoveel geld reserveren voor de vogels. Die vrijheid hebben we misschien op papier wel, maar in de praktijk moeten we zoveel rijksdoelen realiseren dat er weinig beleidsvrijheid over blijft. Ik heb het dan over geld dat we in moeten zetten voor natuur, dus aankoop gron-

den, inrichten en beheer EHS. Daarbinnen is niet veel ruimte voor eigen beleid.

Dat betekent dus dat als we de vogels extra willen beschermen, en we dus meer willen uitgeven dan we voor de uitvoering van Programma Beheer krijgen, er gewoon meer geld van elders bij moet. Ik heb daarom gezegd dat we het geld voor de landbouwsubsidies daarvoor kunnen gebruiken. Subsidies worden namelijk voortaan gekoppeld aan maatschappelijke waarden. De Europese Commissie wil al dat vanaf volgend jaar jaarlijks 2 procent van de toeslagen die nu nog rechtstreeks naar de boeren gaan, anders worden ingezet. Die 2 procent zal ten goede moeten komen aan bijvoorbeeld natuur en landschap.”

Hollenga snijdt hiermee de discussie aan over hoe het Europese geld uit het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) in die nieuwe situatie verdeeld moet worden. “Ik ben het ermee eens dat de invoering van een aantal gebiedsgerichte GLB-subsidies voor milieu, natuur en landschap extra kwaliteit kan opleveren. Maar dan komt het moeilijke: hoe verdeel je dat geld in Nederland?” Er zijn heel veel mogelijkheden om dat geld te verdelen, zo liet een studie van het Milieu- en Natuurplanbureau (MNP) en het Landbouw-Economisch Instituut (LEI) zien. Het kan gebruikt worden voor de extra ondersteuning van de Natura 2000-gebieden, nieuwe landschapselementen rondom de steden of voor de extra ondersteuning van de Nationale Landschappen. “Dat zijn principiële keuzes”, vindt Hollenga. “In de MNP-LEI-studie is bijvoorbeeld bekeken wat er gebeurt als je het GLB-geld gebruikt om de Nationale Landschappen extra te ondersteunen. Het blijkt dat er dan nauwelijks nog geld in Groningen terecht komt. Het enige Groningse Nationale Landschap is Middag-Humsterland en dat is relatief erg klein. In de praktijk zou dat betekenen dat de huidige akkerbouwsubsidies uit Groningen verdwijnen naar de Randstad.” Net als de aardgasbaten, voegt Hollenga daar fijntjes aan toe.

“Ik denk dat we voor het inzetten van

dat geld veel beter onze huidige structuur van het Programma Landelijk gebied en het POP kunnen gebruiken. Want in het gebiedsgericht beleid proberen we juist ook al de verschillende doelen met elkaar te verbinden. Dus én natuur én landschap én landbouw, maar ook de sociaal-economische versterking. Samen met het geld van het ILG hebben we als provincie al een goede structuur om dat op te pakken.”

Geld inzetten waar het voor bedoeld is

Groningen heeft de provincie verdeeld in vier deelgebieden. Daar zit telkens een bestuurlijke stuurgroep op en daar hangen Leadergroepen onder, of zoals in Centraal Groningen een regioteam dat werkt volgens de Leaderaanpak.

Bij complexere gebiedsprojecten, projecten dus waar meerdere opgaven in samenhang opgelost moeten worden, stelt de provincie een gebiedscommissie in die vervolgens een gebiedsplan gaat opstellen. Dit loopt inmiddels al bijna 7 jaar, en volgens Hollenga naar ieders tevredenheid. In 2008 gaat een nieuwe periode in en volgens Hollenga zal de structuur grotendeels hetzelfde

“wat betreft de realisatie van de EHS en natuurbeheer hebben we weinig speelruimte om eigen beleid te maken.”

blijven omdat het naar tevredenheid werkt. Voordat immers een gebiedscommissie wordt ingesteld, is er vaak al een groep mensen in het gebied bezig. Die inventariseren de wensen en opgaven en bij de instelling van een gebiedscommissie is duidelijk wat er te doen staat en wat de budgetten zijn. “Wij zijn daar dus als provincie altijd wel bij betrokken, al is het maar via het instellen van de commissie zelf.

Maar de bemoeienis en invloed is afhankelijk van de opgaven. Voor sociaal-economische vitalisering binnen het Programma Landelijk Gebied hebben we gelukkig veel EU-POP-geld en ook provinciaal geld tot onze beschikking, dit geldt ook voor bijvoorbeeld de structuurversterking van de landbouw. Maar zoals ik al zei, wat betreft de realisatie van de EHS en natuurbeheer hebben we weinig speelruimte om eigen beleid te maken. Als dat budget groter wordt, bijvoorbeeld door de landbouw gelden ook in te zetten voor natuurbeheer, wordt dat anders. We zitten hier bijvoorbeeld ook met de vele wierden, de terpen van Groningen. Cultuurhistorisch bijzonder interessant, maar we hebben er geen geld voor om die te bewaren en goed te beschermen. Met het Europese geld erbij zou dat wel kunnen. We hebben vlakdekkend voor de hele provincie al landschapsontwikkelingsplannen, maar voor de uitvoering is nog onvoldoende geld”, vindt Hollenga. “Ik denk dus dat we als provincie goed in staat zijn om heel gebiedsgericht op een goede manier het Europese geld via de gebiedscommissies in te zetten waar het voor is bedoeld.”